

Usojamo si staviti končno pripombo, da se naj bi izvolila v definitivno ureditev učiteljskih plač v vojvodstvu Kranjskem enketa, v katero naj bi se pozvali tudi zastopniki „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Pomnoženi odbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“:

Predsednik:

Janko Likar, l. r.

Blagajnik:

Francišek Črnagoj, l. r.

Tajnik:

Engelbert Gangl, l. r.

Podpredsednik:

Anton Razinger, l. r.

Urednik:

Jakob Dimnik, l. r.

Odborniki:

Jožef Janovsky, l. r., Luka Jelenc, l. r., Alojzij Kecelj, l. r., Avgust Kleč, l. r.,

Ivan Krulec, l. r., Lovro Letnar, l. r., Juraj Režek, l. r.

Poročevalca:

Engelbert Gangl, l. r., Jožef Janovsky, l. r.

IX. skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ dne 4. in 5. vel. srpana v Celju.

(Dalje.)

Popoludne je bila skušnja za večerni koncert. V jako lični in praktično urejeni veliki dvorani so bili vsi prostori že ob 8. uri zasedeni. Tu smo imeli priliko videti, koliko povsem izurjenih pevcev in godbenikov ima učiteljstvo v svoji sredini. Več nego 80 pevcev in pevk je pelo tako izborno, da se je moralo mnogo pesnij ponavljati, kakor so morali tudi godbeniki po večkrat nastopiti.

Koncert se je otvoril z dr. G. Ipavčevo „Zavezno“, ki jo je učiteljstvo jednoglasno pelo s spremljevanjem klavirja. Za tem se je izvajala Vogel-nova „Cigani“ s samospevom za tenor, katerega smo občudovali v osebi g. Stefančiča iz Kamnika, dobro poznatega izbornega pevca. Za prehod k mešanemu zboru „Ljubica“ od A. Foersterja je g. Pavčič iz Lašče sviral z veliko spretnostjo in točnostjo dvoje koncertnih komadov na klavirju, ker vojaške godbe ni bilo moči dobiti. „Ljubica“ se je pela tako, da bi bil tudi skladatelj zadovoljen. Morala se je ponavljati. Gdč. Ana Osana je s finim čutom deklamovala Aškerčevo „Vojakova nevesta“ in je žela lepo priznanje. Prav dobro sta tudi vspela oba težka zbora: „Na Nehaju gradu“ s

samospevom za bariton (G. Grajland) in Jenkov: „Dúnte vetri“. Med tema se je g. Serajnik predstavil poslušalcem kot mojster goslar, v Mendlsohnovem andante pokazal lirično in v Paganinijevem „Motto perpetuo“ svojo tehnično izurjenost. Vsled gromečega ploska je dodal še par udomačenih čveterospevov. Jako lepo se je tudi obnesla Foersterjeva šesteroglasna „Kitica“, ki se prične z „Zvonikarjevo“: „Kó dan se zaznava“ in konča z veličastno: „V Gorenjsko oziram se“. Zadnja prelepa točka: „Venec Vodnikovih pesmi“ od A. Foersterja se je opustila, ker je cenzura prepovedala peti konec te skladbe, namreč „Napoleon reče: Ilirija vstan'!“ Komentara k temu ne dostavljamo, osvetljuje pa ta slučaj zopet čudne razmere na Štajerskem.

Opazili smo talent pri tem koncertu, biser, ki je skrit v g. F. Serajniku. Vse se je čudilo njegovi virtuoznosti na goslih. Občinstvo mu je tako burno in vztrajno ploskalo, da je moral dati tri točke za nameček. Vprašamo pa tu: ali se ne bi dal ta talent doma porabiti? „Glasbena Matica“ v Ljubljani, ki ima za učitelja vedno kakega tujca, bi morda dobro naredila, ko bi dala g. Serajniku sredstev na razpolago, da bi se še bolj izobrazil na konservatoriju in bi potem postal pri njej učitelj za gosli.

Po koncertu se je otvoril živahen ples, ki je trajal do jutra. Šmarska godba je svirala neumorno vsem častilkam in častilcem boginje plesa.

V četrtek, dne 5. vel. srpana, je prisostvovalo učiteljstvo ob 8. uri zjutraj sv. maši v župni cerkvi. Lepo ubrano petje je povišalo to pobožnost. Po maši je bil glavni zbor, kojega se je udeležilo blizu 300 članov „Zaveze“.

Ko je predsednik, g. L. Jelenc, prisotne prisrčno pozdravil, povzame besedo g. H. Schreiner, c. kr. ravnatelj učiteljišča v Mariboru. — Poročilo njegovo: „Nekoliko misli o vzgojnem smotru ljudske šole“ nam je pokazalo zopet, da je g. ravnatelj res pedagog v pravem pomenu besede. Mož je v istini „naš oče“, kakor ga tako zaupno nazivlje spodnještajersko učiteljstvo. Ker bomo govor v celoti objavili v našem listu, zato se ne spuščamo v podrobnosti. Iz istega vzroka opustimo tudi D. Česnikovo poročilo: „O Ebenhochovem šolskem predlogu.“

Tretja točka o predlogu, da naj začne izdajati „Zaveza“ sistematično urejeno učiteljsko knjižnico, se je izpustila, ker jo je dotična sekcija prejšnji dan črtala iz vsporeda. — Glede četrte točke o nastavljanju učiteljev se je sprejela resolucija, da naj se kot učitelji nastavljajo samo učiteljiščni abiturijentje. — Sklenilo se je končno, da se gredo člani „Zaveze“ iz vseh kronovin, katere ista obsega, povodom petdesetletnice vladar-

stva presv. cesarja poklonit Njega Veličanstvu in da se ustanovi v Ljubljani stalen šolski muzej slovenskega učiteljstva.

S tem je bil dnevni red dognan; g. predsednik zahvali zborovalce, da so s takim zanimanjem sledili zborovanju, kar nam je dokaz, da gre slovenski učitelj na dan.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Z Gorenjskega. (Klerikalno hujskanje.) V letošnjih počitnicah je imelo katoliško polit. društvo iz Ljubljane v Britofu pri Predosljah shod. Udeležba je bila velika. Od vseh strani je privrelo ljudstvo: izpod Storžica in Grintoveca, izpod vznožja starega smleškega gradu in sv. Jošta, vse, vse je bilo skupaj. In to ni čudno! Z vseh lec na dve uri v okrožju se je istega dne agitiralo in vnelo z ognjevitno besedo za napovedani shod in kakor se je pokazalo, ne brez uspeha.

Predsednikom shodu imenuje g. kanonik Kalan samega sebe, za svojega namestnika pa izbere, tudi sam, predoseljškega g. župnika.

Govorniki so nastopili trije: g. državni poslanec Pogačnik govori o delovanju državnega zbora, g. dr. Krek o splošnem političnem položaju, govor g. kanonika Kalana pa je bil brez pravega jedra. Namen mu je bil le, hujskati ljudstvo zoper učiteljstvo in šolo. Govoril je namreč o ljudski šoli in učiteljstvu, sicer ne mnogo, a dosti, da je pokazal, kako goreč prijatelj je ljudskemu učiteljstvu, še bolj pa, kako zna ščuvati nerazodno ljudstvo na učiteljstvo ter tako podirati njegov upliv in ugled in s tem uspehe pri vzgoji in pouku. Res, on zna storiti že itak težavno stališče učiteljevo na kmetih prav neznosno; če pa misli, da si okraši na ta način svoj obraz z lavoriko, se jako moti. Učiteljstva pa tudi ne vžene: postalo je trdo v trdem boju za svoje principe! Toda poslušajmo g. Kalana v Britofu. Šola je ljubljena (!) hčerka cerkve, ki jo je vedno podpirala in se veselila njenega razvoja. Kjerkoli je bila potreba, ustanavljala je cerkev šole in skrbela za nje prav po materino. Naša katoliška slovenska stranka privoljuje tudi še sedaj za šolstvo velike izdatke. Ogromne svote plačujete vi za šolstvo! Vi plačujete učitelje, ti pa o vas govore in pišejo prav poniževalno. Pri letošnjem učiteljskem shodu v Celju je govoril neki učitelj tod iz vaše okolice te-le besede: (tu iztrga in prebere g. kanonik iz „Učit. Tov.“ oni pasus Česnikovega govora o Ebenhochovem šolskem predlogu, ki pojasnjuje, kdo zahteva tako nazadnjaško preosnovo šolskega zakona) ter vsklikne: Glejte, vi plačujete učitelje, oni vas pa imenujejo bebaste ovce. Klici: „Kdo je to govoril? Kdo je ta učitelj?“ — Tako je klical bogoslovec Zabred, ki je imel v rokah tiskani govor gosp. Česnika, samo zato, da so tem smejeje denuncirali gospoda Česnika ljudstvu njegovega šol. okoliša — „To je govoril Dragotin Česnik, tukajšnji nadučitelj.“ Klic izmed duhovščine: „Pereat Česnik!“ Izmed drugih poslušalcev: „Živio Česnik!“ Gosp. kanonik je imel uspeh. Čuli so se klici: „Pojdimo, vlomimo mu šolo in zinečimo mu vse ven!“ — gosp. Česnik je bil takrat s svojo obitelji na počitnicah na Notranjskem — „V šolo ne več pošiljati otrok k takemu učitelju“, „v Kokro z učitelji“. — na shodu je bilo tudi 5 učiteljev, kateri so bili jako veseli, da je bil še dan, kajti slišali so se klici: „Če bi bila noč, šli bi učitelji po Kokri domov in ne po cesti“ itd.

Tako dela g. kanonik od učiteljstvom in duhovščino, tako podpira vzajemno delovanje hiše in šole pri vzgoji mladine, tako skrbi za ljubljeno hčerko skrbne matere cerkve! In potem še povprašujejo nekateri, zakaj je razdor med tema stanovoma vedno hujsi!